

YOSHLAR TADBIRKORLIGINING AHAMIYATI VA ZARURLIGI

*Andijon tuman 2-son texnikum
Biznes asoslari fani o'qituvchisi
Axchayeva Gulnora O'ktamovna*

Annotatsiya: Mazkur maqolada yoshlar tadbirkorligining mamlakat iqtisodiyoti va jamiyat rivojidadagi o'rni, uning ahamiyati hamda zarurligi tahlil qilingan. Shuningdek, yoshlarning tadbirkorlik faoliyatiga jalb etilishi, biznes ko'nikmalarini shakllantirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va innovatsion g'oyalarni amaliyotga tatbiq etishdagi roli yoritilgan. Yosh tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning iqtisodiy taraqqiyotga qo'shayotgan hissassi ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: yoshlar tadbirkorligi, biznes, innovatsiya, iqtisodiy rivojlanish, bandlik, tadbirkorlik faoliyati, startup, investitsiya, biznes loyihalar, iqtisodiy faollik.

Bugungi kunda yoshlar har qanday davlatning eng muhim strategik resursi hisoblanadi. Ularning bilim va salohiyatidan samarali foydalanish mamlakatning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy taraqqiyotini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida yoshlarning tadbirkorlik faoliyatiga keng jalb etilishi nafaqat ularning shaxsiy rivojlanishiga, balki yangi ish o'rinlari yaratish, aholi farovonligini oshirish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga ham xizmat qiladi. Yoshlar tadbirkorligi iqtisodiyotning eng faol va istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Yoshlar yangi g'oyalar, innovatsion yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalarni amaliyotga tez joriy etish qobiliyatiga ega bo'lib, ular iqtisodiy o'sishning muhim harakatlantiruvchi kuchi sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu sababli yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

Yoshlar tadbirkorligi iqtisodiyotni rivojlantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Tadbirkorlik faoliyati yoshlarning mustaqil fikrlashini, tashabbuskorligini va mas'uliyat hissini rivojlantiradi. O'z biznesini tashkil etgan yoshlar nafaqat o'zlari uchun daromad manbai yaratadi, balki boshqa fuqarolar uchun ham ish o'rinlari tashkil etadi. Natijada mamlakatda bandlik darajasi oshadi va ishsizlik muammosi kamayadi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida yoshlarning tadbirkorlikka bo'lgan qiziqishi tobora ortib bormoqda. Bunga davlat tomonidan yaratilayotgan qulay sharoitlar, imtiyozli kreditlar, biznesni qo'llab-quvvatlash dasturlari va ta'lim muassasalarida tadbirkorlik bo'yicha berilayotgan bilimlar katta ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, texnikum va oliy ta'lim muassasalarida biznes asoslarini o'qitish yoshlarning iqtisodiy bilimlarini oshirishga xizmat qilmoqda.

Yosh tadbirkorlarning asosiy afzalliklaridan biri ularning yangilikka intiluvchanligidir. Ular axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanadi, zamonaviy biznes modellarini o'zlashtiradi va innovatsion mahsulot hamda xizmatlarni yaratishga intiladi. Natijada iqtisodiyotning turli tarmoqlarida yangi loyihalar paydo bo'ladi va raqobat muhiti rivojlanadi.

Yoshlar tadbirkorligi mamlakat iqtisodiyotiga investitsiyalar jalb qilishda ham muhim rol o'ynaydi. Innovatsion g'oyalar asosida yaratilgan startap loyihalar investorlarning e'tiborini tortadi. Bu esa yangi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va eksport salohiyatini oshirish imkonini beradi. Tadbirkorlik faoliyati yoshlarning ijtimoiy faolligini ham oshiradi. O'z biznesiga ega bo'lgan yoshlar jamiyat hayotida faol ishtirok etadi, mahalliy muammolarni hal etishga hissa qo'shadi va ijtimoiy mas'uliyatni his qiladi. Bundan tashqari, tadbirkorlik yoshlarni mehnatsevarlikka, qat'iyatlilikka va maqsad sari intilishga o'rgatadi.

Bugungi kunda raqamli iqtisodiyot sharoitida yoshlar tadbirkorligi yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Elektron tijorat, onlayn xizmatlar, dasturiy mahsulotlar

yaratish va masofaviy biznes yuritish imkoniyatlari kengayib bormoqda. Bu esa yoshlar uchun minimal mablag‘ bilan biznes boshlash imkoniyatini yaratmoqda. Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishda ta’lim tizimining o‘rni beqiyosdir. Ta’lim muassasalarida tadbirkorlik ko‘nikmalarini shakllantirish, biznes reja tuzishni o‘rgatish, amaliy loyihalar tashkil etish va muvaffaqiyatli tadbirkorlar bilan uchrashuvlar o‘tkazish yoshlarning ushbu sohaga qiziqishini yanada oshiradi. Shu bilan birga, moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish ham yosh tadbirkorlarning muvaffaqiyatga erishishida muhim omil hisoblanadi. Yoshlar tadbirkorligini qo‘llab-quvvatlash mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishiga xizmat qiladi. Chunki bugungi yosh tadbirkorlar kelajakda yirik biznes subyektlari va ish beruvchilarga aylanishi mumkin. Ularning faoliyati iqtisodiyotning diversifikatsiyalashuviga, yangi mahsulot va xizmatlar yaratilishiga hamda xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatlarining kengayishiga yordam beradi. Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishda zamonaviy axborot texnologiyalarining o‘rni ham alohida ahamiyatga ega. Raqamli iqtisodiyot sharoitida yoshlar internet tarmoqlari, elektron savdo platformalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali o‘z biznes faoliyatini yo‘lga qo‘yish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda. Onlayn savdo, masofaviy xizmat ko‘rsatish, dasturiy mahsulotlar yaratish va elektron marketing kabi yo‘nalishlar yoshlar orasida tobora ommalashib bormoqda. Bu esa katta boshlang‘ich mablag‘siz ham tadbirkorlik faoliyatini boshlash imkonini yaratmoqda.

Yoshlar tadbirkorligi hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ham muhim omil hisoblanadi. Ayniqsa, qishloq joylarda yoshlarning biznes faoliyati bilan shug‘ullanishi yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish, xizmat ko‘rsatish sohasini kengaytirish va mahalliy aholi bandligini oshirishga xizmat qiladi. Natijada hududlarning iqtisodiy salohiyati mustahkamlanib, aholi daromadlari ortadi. Shu bilan birga, ichki migratsiya darajasi kamayib, yoshlarning o‘z hududida faoliyat yuritishiga keng imkoniyatlar yaratiladi. Tadbirkorlik faoliyati yoshlarning liderlik qobiliyatlarini rivojlantiradi. Biznes yuritish jarayonida inson qaror qabul qilish,

jamoani boshqarish, muzokaralar olib borish va muammolarni hal etish kabi muhim ko'nikmalarga ega bo'ladi. Ushbu fazilatlar nafaqat biznes sohasida, balki jamiyatning boshqa jabhalarida ham muvaffaqiyatga erishishga yordam beradi. Shuning uchun tadbirkorlik yoshlarni har tomonlama rivojlantiruvchi faoliyat turi sifatida e'tirof etiladi.

Bugungi kunda dunyo tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, iqtisodiy jihatdan rivojlangan mamlakatlarda yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bunday davlatlarda yosh biznesmenlar uchun maxsus inkubatsiya markazlari, innovatsion texnoparklar, grant dasturlari va moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari yaratilgan. Ushbu tajriba yoshlarning biznes g'oyalarini amaliyotga tatbiq etish va ularning iqtisodiy faolligini oshirishda muhim rol o'ynamoqda. Yoshlar tadbirkorligining rivojlanishi oilalar farovonligiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. O'z biznesiga ega bo'lgan yoshlar barqaror daromad manbaiga ega bo'lib, oilaviy iqtisodiy holatning yaxshilanishiga xizmat qiladi. Bu esa jamiyatda kambag'allik darajasining pasayishiga va o'rta sinf vakillari sonining ortishiga olib keladi. Natijada iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy farovonlik ta'minlanadi. Yosh tadbirkorlar faoliyatida uchraydigan muammolarni ham e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi. Jumladan, biznesni boshlash uchun yetarli moliyaviy mablag'larning mavjud emasligi, tajriba yetishmasligi, bozor talablarini to'liq o'rganmaslik va raqobat muhitining kuchliligi ayrim qiyinchiliklarni yuzaga keltiradi. Shu sababli yoshlarni tadbirkorlikka tayyorlash jarayonida nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy tajriba ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Ta'lim muassasalarida biznes asoslari, marketing, menejment va moliyaviy savodxonlik fanlarini chuqur o'qitish yoshlarning tadbirkorlik faoliyatiga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Bundan tashqari, biznes loyihalar tanlovlari, startap forumlari va amaliy seminarlar yoshlarning innovatsion fikrlashini rivojlantirishga xizmat

qiladi. Aynan shunday tadbirlar orqali yoshlar o‘z g‘oyalarini biznes loyihaga aylantirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Yoshlar tadbirkorligi mamlakat eksport salohiyatini oshirishda ham muhim rol o‘ynaydi. Zamonaviy texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar asosida faoliyat yuritayotgan yosh tadbirkorlar xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda. Ular tomonidan ishlab chiqarilayotgan mahsulot va xizmatlarning eksport qilinishi mamlakat iqtisodiyotiga qo‘shimcha valyuta tushumlarini ta‘minlaydi hamda milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshiradi.

Ekologik tadbirkorlik yo‘nalishining rivojlanishida ham yoshlarning hissasi katta. Atrof-muhitni muhofaza qilish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish, chiqindilarni qayta ishlash va ekologik toza mahsulotlar ishlab chiqarish bo‘yicha yoshlar tomonidan ilgari surilayotgan loyihalar barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Yoshlar tadbirkorligi nafaqat iqtisodiy foyda keltiruvchi faoliyat turi, balki jamiyat taraqqiyotini jadallashtiruvchi, innovatsiyalarni rivojlantiruvchi va yosh avlodning intellektual salohiyatini yuzaga chiqaruvchi muhim mexanizm hisoblanadi. Shu sababli yoshlarning tadbirkorlik tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash, ularning biznes yuritish uchun zarur bilim va ko‘nikmalarini rivojlantirish hamda qulay biznes muhitini yaratish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, yoshlar tadbirkorligi iqtisodiy taraqqiyot, bandlikni ta‘minlash va innovatsion rivojlanishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatiga keng jalb etilishi yangi ish o‘rinlari yaratish, iqtisodiy faollikni oshirish va aholi turmush darajasini yaxshilashga xizmat qiladi. Yosh tadbirkorlarni qo‘llab-quvvatlash, ularning biznes tashabbuslarini rag‘batlantirish, zamonaviy bilim va ko‘nikmalar bilan ta‘minlash mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishini ta‘minlaydi. Shu sababli yoshlar

tadbirkorligini rivojlantirish va qo‘llab-quvvatlash davlat, ta’lim muassasalari hamda jamiyat oldida turgan ustuvor vazifalardan biri bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 2023.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida”gi Qonuni.
3. O‘zbekiston Respublikasining “Tadbirkorlik faoliyati erkinligining kafolatlari to‘g‘risida”gi Qonuni.
4. Biznes asoslari. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent, 2022.
5. Kichik biznes va tadbirkorlik asoslari. – Toshkent, 2021.
6. Mamatov A. Tadbirkorlik nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent, 2020.